

1

Vi kom til New York med fire fyldte kufferter og to tomme hjerter.

På den korte tur mellem Carmine Street og biblioteket på Leroy kommer denne formulering til mig. Måske er det slet ikke den rigtige indledning til det her, men i nogle dage har jeg virkelig siddet og slidt med den første sætning. Som om det blot var dette meget simple, det drejede sig om. En nøgle der kan åbne fortællingen, et segl der skal brydes, eller et illusorisk trick, der når man først har fundet det, sætter alt andet i den rette bevægelse.

Men sådan er det nu ikke. Fortællinger må uafslædig gendødes på hver ny side, i smerte og nogle gange i glæde, linje for linje, centimeter for centimeter, og der er ingen genveje. På netop den måde agter jeg at skrive en fortælling om, hvad der er sket de seneste år, og om hvad der sker lige nu, og det bliver ikke nemt. Jeg er langt fra sikker på, at det vil føre nogen steder hen, men nogle gange har man intet valg.

Og jeg lover ikke noget. Intet som helst. Måske bliver det en sammenhængende historie, måske bliver det noget andet.

Der er gået nogle uger, siden jeg fandt den lille filial af New York Public Library – *The Hudson Park Branch* står der på muren ud mod James Walker Park – og jeg har siddet i de skid-denbrune, nedslidte lokaler nogle timer om dagen lige siden. Aldrig de samme timer, de har varierende åbningstider, og det

er kun om søndagen, at de helt holder lukket. Men det er alligevel det rigtige sted, det føles helt klart. Selve skrivemiljøet har altid været vigtigt for mig, og i det her tilfælde har det været mere betydningsfuldt end nogensinde.

Det er efterår. Slutningen af september, men stadigvæk meget varmt. Folk taler om drivhuseffekten hele tiden, det er tredje år i træk nu, og New York Times, som jeg køber og læser med en dåres stædighed hver dag, vender med en vis regelmæssighed tilbage til emnet. Den tidligere præsidentkandidat, Gore, har tilmed fået en Oscar i den forbindelse, og måske forholder det sig faktisk sådan. Måske er vores jord ved at koge over og gå under.

For vores eget vedkommende, Winnies og mit, har vi båret rundt på undergangen i noget kortere tid. Der er gået to somre siden katastrofen, sytten måneder i det store og hele. Til New York ankom vi i begyndelsen af august, vi fandt den lejlighed, som vi nu bor i – i Greenwich Village – efter at have ledt nogle dage og efter at have forkastet den ene afsindigt dyre og umulige rotterede efter den anden. Den lille taglejlighed, som vi til sidst besluttede os for at acceptere, er også sindssygt dyr, men i det mindste ren og beboelig.

Fire fyldte kufferter, to tomme hjerter. Kufferterne har vi pakket ud. Indholdet har vi stuvet af vejen i to små skabe og nogle skæve kommoder. Med vore hjerter er det nu engang, som det er. Winnie siger, at hun vil begynde at male for alvor igen, men at hun er nødt til at være alene, når hun skal skabe noget. Det er af den årsag, jeg begiver mig hjemmefra nogle timer hver dag. Naturligvis har jeg også brug for ensomhed, jeg må forsøge at få fat i ordene igen, lægge dem ved siden af hinanden, føje sætning til sætning og endelig udrette noget, der ikke bare indebærer, at jeg går trist og trøstesløst rundt i cirkler.

Hver historie søger sin form og finder den.

Eller dør.

Mit navn er Erik Steinbeck, det kan jeg lige så godt få over-

stået nu. I skrivende stund er jeg fyldt 38. De seneste ti år har jeg kunnet kalde mig forfatter, men der er gået tre år, siden jeg sidst udgav noget. Fem romaner, det er hele min produktion. På baggrund af to af dem er der lavet succesrige filmatiseringer, og selv hvis jeg ikke formår at klemme et eneste ord ud de nærmeste år, så skal vi nok klare os økonomisk. Det er også det eneste løfte for fremtiden, som jeg vover at afgive. Vi kommer ikke til at sulte ihjel før sidste side af denne tvivlsomme historie.

Min kone, Winnie, er billedkunstner. På sæt og vis er hun mere kendt og kommet længere i sit kunstnerliv end jeg, men det er mig, som indtil videre har tjent flest penge. Jeg ved ikke rigtig, hvorfor jeg bruger tid på disse tørre fakta om vores omstændigheder. Måske ligger der et gammelt, calvinistisk behov for retfærdiggørelse til grund, måske er det bare noget, jeg gør for at udskyde det, som jeg i virkeligheden kommer til at tale mere om fremover.

Vi har været gift i syv år. For sytten måneder siden forsvandt vores fireårige datter, Sarah. Og det er årsagen til, at vi befinder os i New York.

Det er også årsagen til, at vi er blevet fremmede for hinanden.

Sådan ser i hvert fald udgangspunktet ud for denne fortælling, men selv ville jeg ikke acceptere dette uden indvendinger. Under alle omstændigheder må man ikke desto mindre have et udgangspunkt. Et eller andet sted må man begynde.

Ikke flere garderinger. Jeg er allerede begyndt at trække den tunge dør op ind til biblioteket, da jeg beslutter mig for at gå en tur ned til floden først. Det tager kun fem minutter at nå ned til Hudson River Park. Der ligger tåge over vandet denne morgen. New Jersey fremtræder pænt og nydeligt på den anden side, ligesom mod sin vilje. Jeg bliver stående en tid længst ude på en af kajerne, det er næsten vindstille. Både og pramme er konturløse og glider frem som tunge, uformelige urtidsdyr i den

gulhvide dis. Jeg tænker, at det også er sådan, der ser ud i mit indre. Mine tanker har den samme formløse uskarphed. Jeg ved ikke helt, hvordan det står til med Winnie, men jeg tror, at der er tale om noget andet for hendes vedkommende. Jeg skriver *tror*, men jeg mener *ved*. Vi står ganske vist begge to ved fortvivlelsens dybe afgrund, men skråningen er lang og vore positioner er langt fra hinanden. Vi er ikke engang i stand til nå hinandens hænder for derved at kunne springe ned fra en klippe eller en bro, og det er dette, akkurat dette, der gør det hele så meget sværere, end det ellers ville være.

Kan du stadigvæk holde mig ud? spurgte hun her forleden. Jeg svarede, at der ikke var noget, jeg ønskede højere, end at vi kunne finde en vej tilbage, men jeg kan ikke sværge på, at jeg talte sandt. Man siger ting, der virker passende, og vi har ikke elsket med hinanden en eneste gang, siden Sarah forsvandt. Nogle gange er det svært at forstå, hvorfor vi klamrer os til hinanden med så stor stædighed.

Jeg vandrer op til Chelsea Piers, derefter tilbage gennem Meatpacking District og West Village. Køber kaffe og en bagel i butikken på hjørnet af Hudson og Barrow, og da jeg sætter mig ved mit bord på biblioteket, er klokken et kvarter over ti.

Jeg finder min sorte blok og mine blyanter frem. Ser ud gennem det høje, blyndfattede vindue. Træerne langs Leroy er endnu ikke det mindste gule, sommeren løber virkelig videre langt ind i september. Øvre på boldbanerne i James Walker Park kan man høre råb og forbandelser fra boldspillerne. Jeg tager en slurk kaffe, tager en bid brød og stirrer på den første, blanke side.

Bestemmer mig for at acceptere den der linje om kufferterne og hjerterne. Pludselig føles det slet ikke så vigtigt, som jeg havde forestillet mig. Hvad som helst kan bruges.

Jeg ser op og møder mr. Edwards blik.

Mr. Edwards er en herre i halvfjerdserne. Han sidder ved

et bord noget længere inde i rummet, han er stamkunde ligesom jeg, og ligesom jeg er han i gang med et skrivearbejde af en slags. Han er høj og rank, virker meget vital, til trods for at han er helt skaldet og bevæger sig med et vist besvær. Efter alt at dømme er det en hofte, som giver ham problemer. Hans ansigt er langstrakt og smalt med et kraftigt kæbeparti og dybtliggende øjne, og hans hudfarve vidner om, at der er latinsk eller vestindisk blod i hans årer. Måske er det fortyndet, men ikke mere end fifty-fifty. Vi har aldrig præsenteret os for hinanden, men jeg har hørt de ansatte kalde ham for mr. Edwards. I de to uger, hvor jeg har besøgt biblioteket, har han siddet på sin plads hver eneste gang. Vi hilser på hinanden med genkendende, forsigtige nik. Indtil videre er det ikke blevet til mere.

Han nikker også let denne morgen. Jeg forstår, at han har observeret, at jeg er kommet i gang med mit skrivearbejde, og at han vil gratulere mig med det. Eller i det mindste lade mig vide, at han har bemærket det. Det er en meget diskret tilnærmelse, men en følelse af varme og fortrøstning strømmer alligevel igennem mig.

Et sekund og allerhøjst to varer det. Jeg nikker tilbage og begynder at læse, hvad jeg indtil videre har skrevet.

Klokken er halv tre, da jeg forlader biblioteket. Jeg sætter mig med en kop kaffe uden for The Grey Dog's Café og ringer til Winnie. Jeg kan se et af vore vinduer skråt over for mig på den anden side af gaden, men det er for lille og sidder for højt oppe til, at jeg kan se ind. Jeg kan ikke bedømme, om hun er hjemme eller ej.

Hun svarer ikke. Jeg tænker, at det kan betyde hvad som helst. Hun kan være hjemme, men har valgt ikke at svare, fordi hun arbejder. Hun kan være henne i badeanstalten på 36. Gade – den besøger hun mindst to gange om ugen, hvor hun ligger og svømmer i time efter time. Hun har aldrig sagt, at det virker som lægedom for hende, men måske forholder det sig trods alt

sådan. Måske er det sådan noget, hun forestiller sig, bevidst eller ubevidst, hun har altid haft et specielt forhold til vand.

Eller også er hun bare ude at gå i byen. De første uger kiggede hun på kunst hver dag. Metropolitan og Neue Galerie. Guggenheim og MoMA og gallerierne i Chelsea og på West Broadway. Men det er hun holdt op med. Nu maler hun selv i stedet. Hun er i gang med mindst fire forskellige billeder, hvis jeg ikke tager fejl. Olie og æggeolie-tempera. Hun har ikke ladet mig se dem endnu, det er, som det altid har været, lige siden vi mødtes allerførste gang. Billeder bliver lavet for at kunne ses, siger hun. Når de først er færdige, er det deres eneste funktion. Mens de er ved at blive født, må man ikke udsætte dem for noget. Er det ikke på samme måde med dine tekster?

Jeg plejer at give hende ret i, at det er på samme måde med mine tekster. Ordene skal først have mulighed for at sætte sig lidt, de skal hvile en tid, før de tåler dagens lys. De skal *koagulere*, er vi blevet enige om.

Da jeg ringer anden gang, svarer hun. Hun er på vej hjem fra kunstnerbutikken nede på Canal. Jeg spørger, om hun vil have, at jeg skal gå hende i møde. Hun svarer, at det vil hun helst ikke have, at jeg gør. Jeg kan høre på hendes stemme, at hun har drukket et glas eller to. Jeg tænker på, at om præcis en måned skal vi fejre vores syvårs bryllupsdag.

Pludselig føler jeg mig usikker på, om vi nogensinde når frem til den.

2

Det var den 25. november 1999. Min tredje roman, *Gartnerens horisont*, var udkommet i september, og jeg var i gang med min ottende foredragsuge.

Hvilket nummer foredrag jeg skulle i gang med, vidste jeg ikke, men jeg var begyndt at føle en stigende lede både ved mig selv og ved den bog, jeg var tvunget til at præsentere aften efter aften i forskellige byer i forskellige dele af landet. Jeg kunne ikke længere skelne det ene ensomme hotelværelse fra det andet og dagens mangehovedede publikum fra gårsdagens eller sidste uges, men de seneste aftener havde jeg haft selskab af tre andre forfattere, der alle sammen befandt sig i nogenlunde samme tilstand som jeg selv. Det indebar en lettelse at være flere. I det mindste plejede vi at forsikre hinanden om det mellem forestillingerne for at holde humøret og den såkaldte damp oppe.

Nu langt senere ved jeg naturligvis, at byen hed Aarlach, men jeg er ikke sikker på, at jeg var klar over det, da jeg steg op på den skymarmorerede talerstol på scenen for endnu en gang at jappe de ord, de forvirrede iagttagelser og de letfordøjelige sandheder af mig om livet og vore grundlæggende vilkår, som jeg på det tidspunkt havde klemmt så meget blod ud af, at jeg betvivlede, at der var en eneste tilhører, som ikke opfattede, hvor tomt det lød.

Og alligevel havde det alt sammen fra begyndelsen haft præg

af fuld alvor og genuin fortælling, det vidste jeg. Det havde været min hensigt, og sådan havde det virket. Men hvilken historie, hvilken optræden kan tåle at blive gentaget aften efter aften efter aften? Hvem kan klare det?

Jo, der findes også sådanne historier og sådanne fortællere, det skal jeg være den første til at tilstå. Jeg har ingen undskyldninger for min fiasko. Det havde jeg ikke dengang, og det har jeg heller ikke nu.

Lokalet var en gammel, ombygget biograf i art deco-stil. Der var stole til fire eller fem hundrede tilhørere, og der var ikke en ledig stol i rummet. Da jeg efter fjorten minutters snak begyndte at læse min seksminutters tekst fra kapitel to, skete der imidlertid noget ejendommeligt, som jeg bagefter aldrig har været i stand til at forklare.

Jeg blev pludselig blind. Teksten – og bogen og mine hænder, som holdt bogen og talerstolen og publikum, alle fire hundrede og halvtreds af dem – forsvandt for mine øjne, og et kort sekund troede jeg, at min sidste stund var kommet. At jeg skulle dø her på scenen midt under min optræden. Muligvis formåede jeg også – i al hast – at suge en smule barsk sødme ud af denne mørke tanke, for selv om mine romaner sikkert vil være glemt om ti eller tyve eller tredive år, så ville der nok være en bogelsker eller to, der kunne huske, hvordan jeg endte mine dage. Ingen berømmelse er at foragte.

Så slemt gik det nu ikke. Jeg greb fat med min venstre hånd om talerstolens høje og lidt skarpe sidestykke og med højre hånd om bogen, og da teksten efter alle disse præsentationer havde sat sig fast i min erindring lige ned til den mindste pause og det mindste semikolon, så fortsatte jeg med at læse, som om ingenting var hændt. Jeg vendte til og med siderne på det rigtige tidspunkt, og efter en tid, som jeg dengang ikke havde noget begreb om, men som jeg sidenhen vurderede til cirka to minutter, vendte mit syn tilbage.

Teksten dukkede op igen, bogen, mine hænder som dirrede

en smule, jeg havde ikke mærket det, men nu så jeg det, lyset fra projektørerne og ansigterne på de mennesker, der sad på de to-tre forreste rækker – og så forstod jeg, at jeg havde været med til noget meget, meget usædvanligt.

Måske et tegn eller et varsel, men jeg har nu aldrig bare tilnærmelsesvis fattet, hvordan det i så fald skulle tolkes.

En halv time senere – jeg havde været den sidste af de forfattere, som optrådte – befandt vi os på den obligatoriske restaurant. Analysen, eftersnakken, gravøllet. Vi var en snes mennesker. Fire forfattere, en håndfuld organisatorer, et par bibliotekarer, nogle journalister og tre eller fire andre. Vi rejste os fra maden efter cirka en time, fordi nogle gerne ville strække benene, og jeg endte ved siden af en mørk kvinde omkring de tredive. Hendes funktion havde jeg ikke fattet, og hun oplyste mig heller ikke om den. Hun sagde heller ikke, hvad hun hed.

“Jeg kan meget godt lide din bog,” sagde hun i stedet.

Det er på ingen vis nogen usædvanlig indledning til en samtale under disse omstændigheder, og jeg nøjedes med at takke.

“Der var først og fremmest én passage, som berørte mig dybt,” fortsatte hun.

Jeg mumlede et eller andet uforpligtende som svar. Jeg følte mig i den slags situationer altid usikker og en smule forlegen. Blottet og klar til obduktion, som en kollega plejer at formulere det.

“Det digt,” sagde hun. “Findes det i virkeligheden? Jeg mener, du påstår i bogen, at det er skrevet af den der russiske digter, men jeg aner ikke, om det faktisk forholder sig sådan.”

“Du har helt ret,” sagde jeg.

“Det er dig selv, der har skrevet det?”

“Ja,” indrømmede jeg. “Også det er jeg ansvarlig for.”

Hun lagde sin hånd på min arm og så ud, som om hun koncentrerede sig. Jeg tog en slurk vin og følte mig ubehageligt berørt, men samtidig en smule smigret, det kan jeg ikke benægte.

“seks fod under jorden,” citerede hun, “gemmer i gryet sig to blinde orme.”

“Ja,” sagde jeg. “Sådan står der.”

“Og det er dig, der har skrevet det?”

“Ja.”

Jeg vred mig. En ting er, at enhver bog kan betragtes som en samtale mellem to personer, en forfatter og en læser. Noget helt andet er det, når den beskyttelse, som bogen er, falder væk, når afstanden imellem de talende skrumper ind til ingenting. En kvalmende bølge af ulyst skyllede igennem mig, og jeg ønskede, at jeg havde mod nok til at rejse mig og forlade lokalet. Men det havde jeg ikke.

Hun kunne mærke min utilpashed. “Det må du undskylde,” sagde hun. “Det var ikke min mening at gøre dig ubehageligt til mode. Jeg kom for tæt på, det var klodset.”

Jeg så mig rundt om bordet, mens jeg forsøgte at genvinde en form for kontrol. Alle de andre var optaget af små, gruppevis samtaler, nogle havde tændt cigaretter eller cigarer, og ingen tog den mindste notits af mig og den fremmede kvinde. Jeg drak endnu en slurk af vinen.

“Hvem er du?” spurgte jeg og satte glasset fra mig. “Jeg tror ikke, at vi er blevet præsenteret.”

Hun lo, men fjernede ikke sin hånd fra min arm.

“Du er så gammeldags,” sagde hun. “Det kan jeg godt lide. Vil du have, at jeg skal lade dig være i fred?”

“Det ved jeg ikke,” svarede jeg i overensstemmelse med sandheden. “Jeg ved det virkelig ikke. Jeg er ikke rigtig mig selv i aften, det har været nogle anstrengende uger.”

“Du vil altså helst have, at jeg lader dig i fred?” sagde hun igen.

Jeg betragtede hendes ansigt, der pludselig så ud, som om det var ved at miste sine konturer. Et øjeblik blev jeg bange for, at jeg atter skulle miste synet, men så stabiliserede alting sig, og først nu opdagede jeg, hvor smuk hun var.

“Hvad vil du mig?” spurgte jeg. “Hvem er du?”

“Jeg hedder Winnie Mason,” sagde hun. “Og kom, så går vi. Jeg har brug for at tale alvorligt med dig.”

To minutter efter stod vi i regnen ude på fortovet. Det var i Aarlach, klokken var kvart over elleve om aftenen, det var den 25. november 1999. Jeg stod der sammen med en kvinde, der hed Winnie Mason.

3

Jeg bliver siddende en tid på The Grey Dog.

I en slags ubeslutsomhed, som alligevel ikke føles ubehagelig. Det er ikke nødvendigt at bryde den. Jeg betragter de mennesker, som passerer forbi, og tænker, at jeg godt kan lide at sidde her. På en eller anden måde er dette verden i en nøddeskal. Alle racer, alle aldre, alle temperamenter findes i dette kvarter. Unge kvinder og mænd, der selv tager vare på deres liv, og som skider på traditionerne. I det mindste vil jeg gerne bilde mig selv det ind, og desværre er illusionen ganske ofte stærkere end virkeligheden, fordi det blot er illusionen, vi har tid til at se og forholde os til. Ældre damer og gamle mænd også, sorte, hvide, latinoer og jøder. En gruppe blandede børn myldrer ud fra den katolske skole på hjørnet mod Bleecker. Den gamle russer med sin halte hund slæber sig forbi, og mr. Mo, kineseren der ejer vaskeriet, kommer ud på fortovet og tænder en cigaret. Misser mod solen. Dvæрге og fotomodeller, pukkelryggede og hjulbenede. Koreanere og cubanere, homoseksuelle og heteroseksuelle. En formodet aseksuel newzealænder, som hedder Ingolsen – i hvert fald formoder både Winnie og jeg, at han er aseksuel, efter at vi har siddet ved samme bord som ham på The Noodle Bar lige over for kirken og snakket med ham en times tid en af de første aftener her i byen ... alle slags mennesker, som sagt, hver eneste tænkelig variant og hvert eneste kompromis. Hvis man stoppede alle de mennesker her på for-

tovet et eneste minut og fandt ud af, hvor på jorden deres forældre engang var kommet til verden, gjorde det omhyggeligt og systematisk og uden at fornærme nogen, og bagefter satte en masse af de her små, farvede nåle fast på en globus, så ville man få den mest fantastiske spredning.

Den slags tanker har jeg tænkt daglig, siden vi kom hertil. Jeg ved ikke, om det har at gøre med, at vi er på en slags flugt, og at der ligger en vis betryggende konsolidering i at bevæge sig i den slags tilrettelagte, mentale spor, *fremmedhedsgrøfterne* har en eller anden kaldt det, en dansker eller en belgier helt sikkert ... samtidig med at man bilder sig ind, at man befinder sig i den store, vide verden. Ja, sådan er det helt sikkert. Jomfruelig jord.

Mangfoldighedens paradoksale enkelthed. Måske er der også et eller andet sted et knappenålshoved, der repræsenterer Sarah. Jeg drikker resten af min kaffe og ser Winnie komme rundt om hjørnet nede ved guitarbutikken. Jeg føler en voldsom smerte i hjertet. Af alle disse mennesker, i al denne myldrende mangfoldighed, er det pludselig hende, jeg ser. Jeg ved, at jeg nogle gange har ønsket, at vores bånd ikke var så stærkt. At også hun var en illusion, som man kunne nyde på behagelig afstand. Lige nu ønsker jeg det ikke. Det føles, som om hun er en del af mit blodomløb.

Vi kommer op til vores lejlighed. Egentlig består den blot af et enkelt stort rum. En køkkensektion løber langs den ene væg, soveværelset er på størrelse med et ordinært garderobeskab, og oppe under taget er der et loftsrum på nogle få kvadratmeter, hvor man kan have overnattende gæster. En i hvert fald. Rummet går helt op til tagryggen, to store vinduer giver en fornemmelse af atelier eller kirke. Winnie tøvede ikke et sekund, da vi var kommet op af trapperne første gang.

Men vi har aldrig gæster. Winnie har båret sine lærreder og sit malerudstyr op på loftet. Hun står deroppe – eller sidder,

der er næsten ikke plads til at stå oprejst – når hun arbejder, hun siger, at det lys, som falder ind gennem de beskidte vinduer, næsten er ideelt. De første dage var det en forhindring, men ikke længere.

Vi varmer noget suppe fra dagen før i mikrobølgeovnen, derefter sætter vi os over for hinanden ved det høje Steienmeyerbord i stål og glas med suppen, noget mørkt brød med gedeost fra Murray's fantastiske ostebutik på Bleecker lige rundt om hjørnet og hver sit glas hvidvin. Winnie vil blive beruset efter maden, hun har allerede det der blik.

Jeg spørger, om hun har malet. Hun nikker og spørger, om jeg har skrevet. Jeg siger, at jeg faktisk tror, at jeg er kommet i gang nu. Hun sender mig et lille, skeptisk smil.

“Kommet i gang?” siger hun. “Mener du virkelig det?”

“Det tror jeg,” siger jeg.

“I det der dystre bibliotek?”

“Ja.”

“Jeg ville aldrig kunne arbejde der.”

“Jeg har ikke brug for så meget lys som du.”

“Der er for mørkt, uanset hvad man vil lave. Det får mig til at tænke på farfar.”

Winnies farfar forsøgte at hænge sig, da Winnie var ti år gammel. Rebet holdt ikke, eller rettere sagt så knækkede den bjælke, han havde bundet det fast i. Han lever stadigvæk. De sidste tyve år har han siddet på en anstalt i en forstad til Rotterdam. Eller ligget. Jeg har aldrig mødt ham, og siden vi blev gift, har Winnie besøgt ham to gange.

Hendes forældre er døde, ligesom mine. Jeg har ingen søskende. Winnie har en søster i London. Frem til det tidspunkt, hvor Sarah forsvandt, havde de en del kontakt, selv om det kun var via telefon og mail. Jeg har aldrig mødt hende, og det seneste år er det tyndet ud og blevet til ingenting. Jeg tror, det er Winnies beslutning.

“Jeg er ikke sikker på, at det holder,” siger jeg. “Men biblio-

teket passer mig under alle omstændigheder godt. I det mindste indtil videre.”

Winnie svarer ikke. Der er sket noget med hende i dag, det kan jeg se. Det er ikke bare den svage beruselse, der er også noget andet. En slags febril energi, som hun forsøger at skjule. Hun har et udtryk i øjnene, som hun ikke havde i går, og som jeg ikke har set, siden vi kom hertil.

Noget er sket. Jeg plejer at falde for denne ordkombination, men lige i dag gør jeg det ikke.

“Hvordan har du det?” spørger jeg.

Så forsigtigt vi taler sammen, tænker jeg. Vi nærmer os hinanden med en hensynsfuldhed, der blot maskerer sin modsætning. Vore ord falder lige så naturligt og venligt som høflighedsfraserne før en duel eller småkagerne efter en begravelse.

Nej, sådan er det ikke. Ikke rigtig. Men stilheden har sine begrænsninger, jeg har svært ved at håndtere den.

“Der er sket noget,” siger hun og trækker med det samme vejret dybt et par gange, som om hun har svært ved at få luft. “I dag er der sket noget.”

“Hvad?” spørger jeg.

“Sarah,” siger hun. “Nu ved jeg, at hun lever. Nu ved jeg det endelig.”

4

Vi gik rundt om et hjørne og endte på en bar. Den hed Styx og så ikke specielt indbydende ud, men regnen gav os ikke mulighed for at vælge og vrage. Vi fandt et bord under en dyster reproduktion af Piranesi, hun sagde undskyld, fordi hun maste sig ind på mig på denne måde, og jeg forklarede, at jeg bare var glad for at slippe væk lidt. Vi bestilte en karaffel rødvin og en tallerken med ost. Hun begyndte at fortælle om sine omstændigheder.

At hun var kunstner. At hun var flyttet til Aarlach blot nogle få måneder før efter at være blevet skilt fra sin mand, der også var kunstner, og som stadigvæk boede i deres lejlighed i Berlin.

At hun ikke havde nogen bagtanker – hun brugte akkurat det ord, *bagtanker* – og at jeg absolut ikke skulle føle mig tvunget til at sidde her og snakke med hende, hvis jeg ikke havde lyst. På ny forsikrede jeg hende, at hun ikke skulle bekymre sig om det. Jeg tilføjede også, at hvad mig angik, så havde jeg min skilsmisse på lidt længere afstand. Cirka halvandet år.

Jeg betonedede også, at jeg havde været ude for at tale om min bog i omkring to måneder, og at jeg følte mig lidt slidt, både fysisk og psykisk.

Derefter talte vi nok om vilkårene for at skabe ting en tid. Jeg vil tro, at vi sammenlignede det at skrive og det at male – det sproglige respektive det visuelle udtryk – men jeg har aldrig kunnet huske præcis, hvad vi sagde, og jeg tror ikke, at vi

nåde frem til nogen sandheder. Men jeg ved, at jeg spurgte, om hun havde været involveret i at arrangere aftenens møde, siden hun havde deltaget i selskabet på restauranten. Hun forklarede, at hun kendte kulturredaktøren på den avis, der havde sponseret det hele, og at hun helt enkelt havde spurgt ham, om hun ikke måtte få lov til at komme med på sidelinjen.

“Og årsagen?” spurgte jeg.

“Din bog,” svarede hun omgående. “Ja, helt præcis det digt.”

Jeg sagde, at jeg havde lidt svært ved at tage hende helt alvorligt, hvad det angik. Hun sad tavs en tid uden at slippe mig med øjnene, og jeg tænkte, at det så ud, som om der stadigvæk var noget, som hun ikke var helt sikker på. Som om hun havde noget, hun skulle gøre op med sig selv. Derefter bøjede hun sig ned og tog en sort notesblok op af sin taske, som hun havde anbragt på gulvet ved siden af sin stol.

Hun bladede frem og tilbage nogle sekunder, derefter rømmede hun sig og læste atter de linjer op, som hun havde citeret på restauranten.

*“seks fod under jorden
gemmer i gryet sig to blinde orme”*

Jeg nikkede og følte igen et krybende ubehag. Efter en kort pause læste hun to linjer mere.

*“adlyder overraskede stemmen fra oven
ændrer retning og mødes som ved en tilfældighed”*

Jeg mumlede et eller andet – guderne må vide hvad – hun lukkede sin notesblok og betragtede mig med et nyt, nærmest udfordrende udtryk i øjnene.

“*Gartnerens horisont* udkom i september, er det ikke rigtigt?”

“Den tolvte, det er korrekt.”

“Og du og jeg har aldrig mødt hinanden før, vel?”

“Det ville jeg have kunnet huske.”

“Godt. Og de fire linjer, som jeg lige læste op, tilskrives den fiktive, russiske digter og står på side 226 i din bog, ikke?”

Jeg trak på skuldrene. Ubehaget var blevet meget tydeligere. “Jo.”

Hun trak lidt på munden og foldede hænderne omkring det glas, som stod foran hende på bordet. “Nu kommer vi så til sagens kerne. De linjer, som jeg læste op, kommer ikke fra din roman. Dem skrev jeg selv i netop denne notesbog i midten af maj. Kan du give mig en fornuftig forklaring på det?”

“Undskyld?”

Hun rømmede sig og gentog. “Jeg skrev de fire linjer, fire måneder før *Gartnerens horisont* udkom. Nøjagtig som de står i din bog. Ord for ord. Og nu vil jeg have en forklaring.”

Jeg sad tavs. Tankerne slog kraftspring i hovedet på mig.

“Det er umuligt,” sagde jeg så til sidst.

En tanke stoppede op. Hun er sindssyg, sagde den. Den kvinde, som sidder over for mig på den her forbandede bar i den gudsforladte by Aarlach er rablende gal. Det burde du selvfølgelig have fattet med det samme.

Tøm dit glas, og gå så straks tilbage til hotellet, tilføjede den.

Hun sad stadigvæk med underarmene hvilende på bordet og betragtede mig alvorligt. Der gik nogle sekunder, derefter slog hun øjnene ned og sænkede skuldrene, som om hun pludselig blev ramt af en blød tvivl.

“Jeg ved godt, at det lyder umuligt,” sagde hun langsomt og ligesom undskyldende. “Jeg forstår det heller ikke selv. Jeg fik et chok, da jeg læste din bog.”

Måske er hun alligevel ikke helt sindssyg. Sådan ændrede min tanke sig.

“Det forholder sig vel ikke sådan, at du citerer et digt, som en anden har skrevet?” fortsatte hun.

“Absolut ikke,” forsikrede jeg.

Naturligvis ved jeg og vidste jeg, at ubevidste tyverier (og bevidste) forekommer i forfatterverdenen. Det er ganske enkelt ikke muligt altid at skelne imellem det, man engang har læst, og det, man tror, man sidder og skaber.

Men fire hele linjer? Nej, det vurderede jeg som helt udelukket ... Jeg skal nok vende tilbage til det her, naturligvis skal jeg det, men lad mig blot lige holde fast i kronologien lidt først.

“Gryet,” sagde hun. “Det er ikke noget specielt almindeligt ord.”

“Det ved jeg,” sagde jeg. “Men jeg kan godt lide det.”

“Også jeg.”

“Må jeg se?” sagde jeg. Hun åbnede notesblokken igen, vendte den rundt og rakte den frem. Jeg læste. Det passede. Ord for ord. Jeg vidste godt, at hun måske havde skrevet det af efter min bog, og at hun bare løj om tidspunktet. Samtidig følte jeg, at jeg ikke ønskede at så tvivl om det. Det ville indebære, at jeg helt enkelt anklagede hende for at være løgner. Jeg noterede mig, at de fire linjer stod helt alene midt på en side, men der var nogle overstregede ord øverst på samme side. Blokken var en helt almindelig spiralblok med et hårdt, sort bind, og det virkede, som om den var halvt fyldt af hendes noter. De pågældende linjer stod på en højreside omtrent en tredjedel inde i bogen. Jeg lukkede den igen og rakte den tilbage.

“I maj?” sagde jeg. “Du siger, at du skrev det i maj?”

Hun nikkede. “Natten til den femtende,” sagde hun. “Jeg husker det meget tydeligt. Det var den nat, hvor jeg besluttede mig for at forlade min mand.”

Tanken om, at hun var sindssyg, præsenterede sig et kort øjeblik igen. Jeg jagede den bort.

“Skriver du meget lyrik?” spurgte jeg forsigtigt.

“Det går op og ned,” sagde hun. “Jeg prøver. Nogle gange virker det, som om billederne ikke er nok. Der er ting, som man er nødt til at udtrykke med ord. Det giver vel næsten sig selv.”

“Ikke for alle,” indvendte jeg. “Har du udgivet noget?”

Hun rystede på hovedet. “Nej. Jeg har ikke behov for at lade andre læse det. Behovet består i at få det formuleret. Det der indeni, som gnaver.”

Jeg sagde, at jeg forstod, hvad hun talte om. At lyrik og prosa kommer fra forskellige kilder, og at jeg selv aldrig ville drømme om at udgive en digtsamling. Digtene i *Gartnerens horisont* tjente en anden funktion end den poetiske. Jeg tilstod også, at jeg ikke helt var klar over, hvad denne funktion var, men ofte er det sådan, det er, når man taler om de enkelte elementer i det at opbygge en roman.

Jeg kan huske, at jeg faktisk sad og forsøgte at udrede dette forhold en tid for hende på den bar i Aarlach den regnfulde novemberaften, men samtidig med at jeg var i gang med det, var der en helt anden tanke, som dukkede op i min bevidsthed, så jeg afbrød mig selv.

“Hvad er der?” sagde hun. “Hvorfor bliver du tavs?”

“Tidspunktet,” sagde jeg.

“Tidspunktet?”

Jeg tog en slurk vin og tænkte efter. “Jo,” sagde jeg, “sådan forholder det sig faktisk. Jeg skrev også de linjer i maj.”

“Interessant,” sagde hun. “Jeg har tænkt over det aspekt. Faktisk havde jeg også tænkt mig at spørge dig om det.”

“Bogen gik i trykken i begyndelsen af juni,” forklarede jeg. “Men jeg kan huske, at jeg ikke var færdig med det digt før nogle uger før deadline. Ja, i midten af maj vil jeg tro.”

“Måske den femtende?” sagde hun.

“Hvorfor ikke?” sagde jeg.

Vi sad tavse en tid. Et ungt par kom ind og satte sig ved bordet ved siden af os. Hun lænede sig frem og sænkede stemmen.

“Tror du, at jeg lyver?”

“Nej,” svarede jeg. “Af en eller anden årsag tror jeg ikke det.”

“Du er ikke bange for, at du har mødt en sindssyg kvinde?”

“Nej.”

Hun betragtede mig, som om hun ville finde ud af, hvor meget sandhed der var i begge mine benægtelser. Så vidt jeg forstår, klarede jeg testen.

“Jeg vil bare have vished,” sagde hun. “Jeg vil forsøge at forstå, hvordan sådan noget kan lade sig gøre.”

En tjener kom over og tog imod det unge pars bestillinger, og vi sad igen tavse en tid. Derefter trak jeg vejret dybt og forsøgte at sammenfatte. “To personer,” sagde jeg, “en mand og en kvinde, der ikke kender hinanden, skriver på nogenlunde samme tidspunkt fire identiske digtlinjer. Identiske, ord for ord. Nej, jeg har ingen forklaring. Og jeg er enig i, at det er en smule chokerende.”

“Tror du på noget?” spurgte hun.

“Nej,” svarede jeg. “Jeg betragter ikke mig selv som troende.”

“Overhovedet ikke?”

“Hvad betyder det? Jeg bryder mig ikke om forenklinger, det burde du vide, når du har læst min bog.”

“Naturligvis,” sagde hun. “Jeg ville bare vide, om du måske kunne tænkes at ville acceptere nogen som helst form for paranormal forklaring.”

“En paranormal forklaring?” sagde jeg lidt irriteret. “Hvad fanden mener du med det?”

“Kald det, hvad du vil,” sagde hun. “Du forstår vel, hvad jeg mener?”

Det gjorde jeg naturligvis. “Hvordan har du det selv med det?” spurgte jeg. “Hvilken slags forklaringer accepterer du?”

Hun lo. “Ikke specielt mange,” sagde hun. “Men jeg er i hvert fald ikke så indskrænket, at jeg blot accepterer det, jeg kan forstå.”

“Så indskrænket er jeg heller ikke,” forsikrede jeg. “Men hvis du altså kan tænke dig den slags forklaringer, hvorfor sidder vi så her?”

Hun lænede sig tilbage og betragtede mig med et blik, der antydede ... ja, antydede hvad? At jeg ikke helt levede op til hendes forventninger? At jeg på en eller anden måde var en bedrager, og at jeg skyldte hende at forklare et eller andet? I givet fald hvad?

Eller også handlede det bare om den der naturlige kvindelige overlegenhed, der for et øjeblik kom til syne i den svage krusning af hendes læber. Under alle omstændigheder fik jeg to helt modstridende impulser indeni. Den ene sagde, at jeg skulle slå i bordet, rejse mig og gå. Den anden, at jeg skulle trække hendes ansigt ind til mig og kysse hende.

Jeg er i øvrigt ikke helt sikker på, hvor modstridende disse impulser egentlig var.

“Men forstår du ikke?” sagde hun til sidst. “Forstår du ikke, at jeg i det mindste gerne ville møde den mand, som et eller andet sted indeni må være identisk med mig selv?”

Til den bemærkning foretrak jeg at sidde stum.

Også Winnie sad stum. Jeg hældte det sidste af vores karaffel op i vore glas, vi så hinanden i øjnene med en slags demonstrativ djærvhed og tømte glassene. Jeg bad tjeneren om regningen, og da jeg havde betalt den og Winnie havde stukket sin sorte notesbog tilbage i tasken, lagde hun sin hånd over min.

“Vover du at gå med mig hjem lidt?”

“Hvorfor bruger du det ord?” spurgte jeg. “Vover?”

“Undskyld,” sagde hun. “Det føles, som om jeg er nødt til at holde en smule på mit overtag. Ville du have noget imod at følge med mig hjem, det var det, jeg ville sige. Jeg bor kun fem minutters gang herfra.”

Det føltes, som om jeg stod med hånden i tromlen på en tombola. Halvdelen var ja-sedler, halvdelen nitter. Jeg rullede den lille papircylinder op og læste svaret.

“Ja,” sagde jeg. “Jeg tror, at jeg både vover og vil.”

Det har siddet fast i hovedet på mig lige siden, det der billede med tombolaen. En gang, det var nogle måneder efter Sarahs fødsel, fortalte jeg Winnie om det. Hun gav mig et slag med knyttet næve lige midt i ansigtet. Min næse begyndte at bløde, og mens jeg stod ude på badeværelset og forsøgte at stoppe

blødningen, kan jeg huske, at jeg tænkte, at det var præcis, hvad jeg havde fortjent.

Det var også den eneste gang, der er forekommet nogen form for håndgemæng i forholdet mellem Winnie og mig.